

Den smukke by

AF MARIUS JØRGENSEN

”Sikken en dejlig by! Her ville jeg gerne leve altid!” En tysk sportsofficer stod i krigens dage på stadion og så betaget ud over Thisted, som det strakte sig med de røde tage og de mange grønne bevoksninger over bakkerne, der lå badet i sol og sommer ved den skønne bredning.

Den skønne kvstvei med søbadet.

Thisted er virkelig en smuk by, ikke så meget ved sine villaer, huse og gader, som hverken er værre eller bedre end andre provinsbyers, men ved sin aldeles henrivende beliggenhed.

De sidste halvtreds år har skabt store forandringer i bybilledet. Gadenettet er blevet betydelig udvidet og overalt forsynet med fortove. I stedet for toppede brosten og grusveje er der kommet asfalt, og kloakeringen, som tidligere var ganske utilstrækkelig og i nogen grad tilfældig, er efterhånden kommet i god orden. Der mangler dog i høj grad et tidssvarende rensningsanlæg.

lange debatter vedtaget at føre hovedvejen delvis uden om byen langs kysten.

Resultatet blev den smukke kystvej. Staten betalte 75 pct. af alle udgifter, også til ekspropriationer, og det var så heldigt, at jorden til den nødvendige opfyldning kunne hentes fra udgravningerne ved udvidelsen af stadion, der fandt sted på samme tid mellem 1950 og 1953.

Ungdommen sukkede ganske vist ved tabet af den idylliske gamle strandsti, og nogle pæne kolonihaver forsvandt, men plusserne var så langt større end minuserne.

Ved samme lejlighed fik man plads til anlægget af et meget smukt beliggende Søbad, hvor der rører sig et myldrende badeliv på varme sommerdage.

Der blev også plads til kunstneren Wienberg Jensens henrivende lille badepige.

Gennemførelsen af Kystvejen medførte nedrivningen af en del gamle huse ved havnen, ligesom der i det hele taget skete store forandringer i den indre by. Hele kvarteret på begge sider af Toldbodgade er blevet raseret tid efter anden. Det startede med, at det gamle hotel Thy med tilstødende bygninger blev nedrevet med undtagelse af J. P. Jacobsens fødested, der blev pænt restaureret. Pladsen fik naturligvis navn efter digteren og blev med betydelige statstilskud udlagt til parkering.

En rigmand fra København havde fået øje på Thisted og opkøbte alle FDB's ejendomme, der blev ledige ved

Luffoto af Thisted 1955.

I tiden efter krigen regulerede amtet Oddesundvejen og lavede en meget smuk indkørsel til byen vestfra. Denne vej, som blev til hovedvej 11, fortsatte så igennem Thisted og videre mod Aalborg.

Det var naturligvis uheldigt at have hovedvejstrafik igennem byens smalle gader, og det blev så efter mange og

rationalisering. Byen købte og eksproprierede efterhånden næsten alle de resterende ejendomme.

Det hele blev ryddet 1966, også J. P. Jacobsens barndomshjem, af hvilket der kun blev levnet lysthuset med en stump have.

Planen var, at der skulle opføres et storhotel i forbindelse med et forretningskvarter. Der blev udarbejdet

tegninger og udbudt i licitation, endda to gange, men så gik det hele i stå. Manden havde fået betænkeligheder.

Byen gik videre med sine egne planer. Toldbodgade blev reguleret og udvidet i betydelig grad, så at den blev en virkelig færdselsåre. To store bankpaladser skød op. Andelsbanken, som også kom til at rumme den nye toldbod, blev færdig i 1970. Byen købte den gamle toldbodbygning, men har endnu ikke fundet noget at bruge den til.

Det andet bankpalads var Handels- og Landbrugsbanken, der flyttede bort fra Vestergade, hvor forholdene var blevet for trange for den stærkt voksende bank.

Det har i det hele taget været pengeinstitutternes storhedstid. Allerede i 1957 opførte Sparekassen for Thisted Amt en imponerende nybygning på nordsiden af Store Torv, og i 1960 rejste Landmandsbanken sit palads på østsiden, efter at købmand Hillers hjørne med tilstødende ejendomme var nedrevet.

På sydsiden af Store Torv var allerede før krigen Brinkmanns gård blevet fjernet og torvet udvidet med en del af grunden. På det resterende areal byggede grosserer Spangberg sin store og meget smukke villa, som efter hans død ved testamente blev skænket til museet i 1940. Hele torvet blev udlagt til parkering.

Den indre by består af en mængde små krogede og smalle gader med hovedsagelig en- og toetagers huse. Der har fundet en del sanering sted. Kælderlejlighederne er i det store og hele forsvundet, og et antal dårligt byggede huse er revet ned.

Der foreligger planer om store gadeudvidelser og vejgennembrud i den indre by, men sådan noget er dyrt, meget dyrt, foruden at det virker generende for dem, som bor der, i særlig grad for de forretningsdrivende. Der er jo

også en vis hygge ved det gamle. Man er derfor i nogen grad kommet ind på tanken om at gøre den indre by bilfri, så at gaderne bliver gågader. Man har gjort en begyndelse med Storegade, og det er blevet en betydelig succes, blandt andet fordi bycentret er velforsynet med parkeringspladser, så at der ikke er langt til bilen. Gaden er nydelig pyntet med bænke, blomsterarrangementer og sjove gammeldags lygter.

En mængde huse har fået en tiltrængt ansigtsløftning, og byens forretninger er i stort tal blevet moderniseret og udvidet. Byen er jo i høj grad en oplands- og forretningsby.

Omkring Thisted er der opstået udstrakte boligkvarterer med stor bebyggelse. I 1942 stiftedes Andelsboligforeningen, der i de følgende år opførte boligblokke ved Tingstrupvej og Kapelstensvej samt en del rækkehuse ved Winthersmøllevej. Senere kom et andet boligselskab, Lejerbo, til. Tilsammen har de to selskaber bygget flere hundrede lejligheder, særligt i den nordøstlige ende af byen ved Grønningen, Solhøjvej, Lerpøtter og Refsvej kvarteret. Samtidig er der foretaget meget store private parcelhusbyggerier både mod øst og vest helt til Sennels, Tilsted og Tingstrup. Dette vældige byggeri har nødvendiggjort meget betydelige køb af landbrugsjord med påfølgende byggemodning. Der er anlagt en mængde ny gader med kloakering, lys- vand- og fjernvarmeledninger.

I de ny kvarterer mod øst har byen lagt et industriområde, som efterhånden er blevet helt udbygget. Desuden er der her bygget en meget stor teknisk skole, og et nyt gymnasium er under opførelse tillige med en ny østre skole.

Byen vokser støt, ikke fordi indbyggertallet bliver meget større, men borgerne kommer til at bo bedre.

(Kilde: Historisk Årbog for Thy, Mors og Vester Hanherred 1974, side 213-217).